

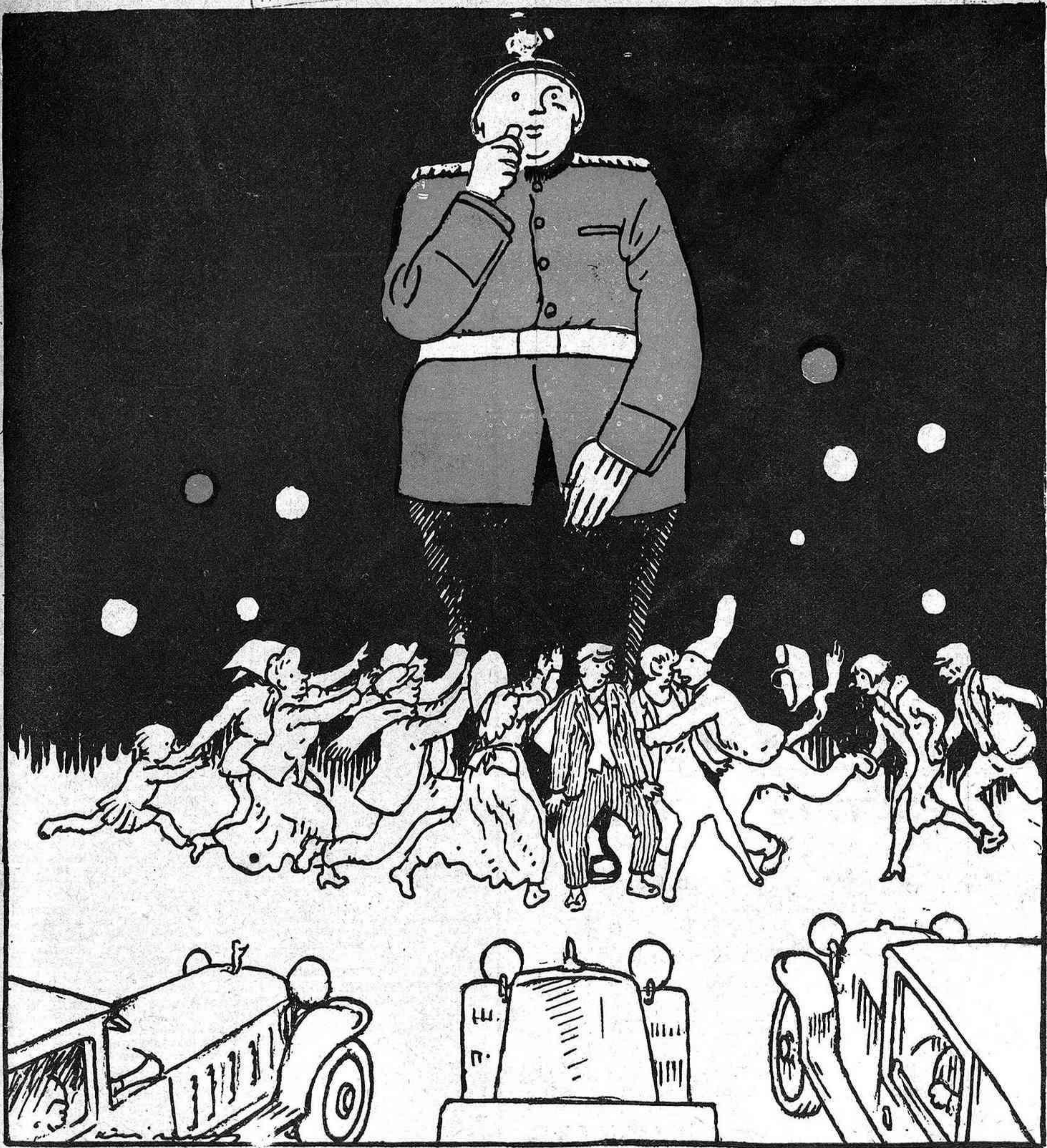
Barcelona, 6 de Desembre de 1929

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIII - 2632 - 15 cts. - Atrassats, 30

ATENEU DE LA BIBLIOTECA
PER MEMBRE DEL
ATENEU DE LA BIBLIOTECA

Ampliant el calendari

Sant Urbà, patró dels forasters.

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: **BAIXANT DE LA FONT DEL GAT o LA MARIETA DE L'ULL VIU.** — Nit: **TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS.**

Demà, dissabte, tarda a dos quarts de cinc: **QUINA NIT!** i reposició de **L'AJUDANT DEL MARIT.** — Nit: **TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS.**

Diumenge, tarda a les quatre: **QUINA NIT!** i **TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS.** — Nit: **TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS.**

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Primera actriu:

Assumpció Casals

Director: M. SALVAT.—Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA
Primers actors: S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES

Avui, divendres, tarda a les cinc: El divertit vodevil **MANIOMBRES DE NIT.** — Nit, a un quart d'onze: **L'exitàs**

LA PRESONERA

Demà, dissabte, tarda i nit, i diumenge, tarda i nit, l'obra de l'emoció, el clamorós èxit.

LA PRESONERA

Aviat: **L'ADROGUER DEL CARRER NOU**, adaptació catalana d'"El último mono", del senyor Carles Arniches.

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER

Avui, divendres, nit a un quart d'onze: 3 **IMPORTANTISSIMS DEBUTS**, 3. — **Exitàs clamorós d'ALFRED JACKSON I SES 16 GIRLS**, 16, el número millor de Teatre Circ i de Music-hall.

16 BEUTATS - 16 "POUPÉES" ROSSES - 16 DANSARINES - 16 PROFESSORES EMINENTS - 16 AUTÒMATES

Aviat: La novetat més sensacional que commourà **TOT BARCELONA.**

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA

Joaquim Costa, 58. — Telèfon 13946

GRAN COMPANYIA DE VODEVIL I COMEDIA
ELENA JORDI

Direcció artística: Fontanals

Avui, divendres, nit: **ESTRENA** en aquest teatre de

LA PRISIONERA

EXCLUSIVA D'AQUESTA EMPRESA

Es despatxa a comptaduria

TEATRE CATALA NOVETATS

Avui, divendres, tarda: **LA FILLA DEL CARMESI**, de Sagarra. — Nit i totes les nits: **EN UN RECÓ DE MÓN.**

Diumenge, a les tres i mitja: **L'AUCA D'EN PATUFET.**
A tres quarts de sis i nit: **EN UN RECÓ DE MÓN.**

TEATRE NOU

Companyia de drames dirigida per l'eminent primer actor ENRIC BORRAS
Primera actriu, ENRIQUETA TORR S

Avui, divendres, nit: **EL ABUELO.**

Demà, dissabte tarda: **LA MORT CIVIL.** — Nit: **Reposició d'EL GRAN GALEOTO.**

Diumenge, tarda: Programa extraordinari. Dos drames, vuit actes, per Enric Borràs: **EL CARDENAL** i **EL GRAN GALEOTO.** — Nit: **EL GRAN GALEOTO.**

La setmana entrant, grans programes. — Tardes populars.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit, i totes les nits, a les deu:
El meravellós espectacle:

CLEOPATRA

La Revista de les senyores

Formidable triomf de Vicens Pardo, Isidre Roselló, Cèlia Albareda. Ovacions delirants als eminents dansarins Marcelle Maury, Ernest Ricaux. Grandiós èxit del famós modista Max Weldy, dels celebrats escenògrafs Morales, Batlle i Amigó.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

VIES URINARIE

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
Prou sofrir inutilment de les dites malalties' gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

siten sem pre la presència malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pesettes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'art pur o impur

RECENTMENT, un autor amic ha estrenat una comèdia. Tothom ha procurat dir-ne bé, encara que la comèdia no està a to amb la història teatral d'aquest home. Un crític amic també, però, a darrera hora, ha fet uns comentaris en els quals tracta de crítics miops tots aquells que no han sabut veure en la farsa una crítica dels artistes que fan política del seu art. I això no és just si la

intenció de l'autor ha estat aquesta, ni és just criticar els crítics que, possiblement, si no ho han vist, ha estat perquè no creuen possible que l'autor hagi escrit una comèdia ofent-se ell mateix. Seria un acte d'excessiva penitència la de la confessió en públic.

Potser sí que per a viure, al món, cal tenir dues cares; potser sí que és més pràctic viure al so que toquen i acomodar-se a les circumstàncies. Però, per damunt de la comoditat i de la pràctica, hi ha, certament, la dignitat de l'obra.

El crític amic, que no és altre que Domènec Guansé, excellent i agudíssim comentador, li ha fet un tort a l'autor de referència, a qui, dit sia de passada, estimo i respecto molt. Però hi ha intencions que, si involuntàriament han sortit de la pròpia ploma sense voler, nades en l'ambient en què es viu, és més senzill oblidar-les que fer-les ressortir per a perjudici del propi autor.

Si són condemnables els artistes que fan política del seu art, no ho són quan fan pàtria. Hi ha moviments que cal interpretar-los amb la seva valoració intrínseca. Fer d'un poble sense ànima colectiva o que tingui oblidats els elements racials i ètnics de la seva història, un país viu, no és pas fer política: és fer pàtria o fer-la renèixer. I els artistes que treballen en aquest sentit, són perfectament honorables i mereixen bé de la pàtria. Aquells artistes que no cerquen en altres formes estranyes a la pròpia psicologia la manifestació del seu art, sinó que en creen un de personal i racial alhora, són ben dignes de l'amor patriòtic. Ara, si hi ha un pintor que omple teles que pinti repúbliques, per exemple, i pel fet que pinti unes matrones que més aviat semblen dides que no pas símbols, vulgui passar a la posteritat, ho trobo ridícul i infecte.

Però cal insistir en la manera de veure la vida a través de l'art. Si l'autor alludit ha volgut fer crítica dels artistes que feien política del seu art, no pot oblidar que si ell emprengué una tasca nobilíssima sota un patronat, inflammat per l'esperit de donar elements d'art a la seva terra, després no ha tingut cap inconvenient a canviar l'etiqueta política per a continuar la seva obra, donant-li fins i tot un

accent perfecte de Valladolid. Es a dir, que fins n'ha canviat el valor inicial i transcendent, o sigui l'idioma.

Amics, però, d'ell i comprenent les febleses humanes, callàvem. No és possible demanar a tothom un exemple de fermesa com els de Soldevila, Ainaud, Rovira i Virgili, Campalans, etc..., però si, pels deures de la vida, no han pogut seguir els altres tot i anant-los el cor i l'ànima, mantes vegades, ja no està bé, creure's en la bona posició i bescantar-los dient que no fan obra digna perquè barregen la política al seu art.

Cal adonar-se que la política és una lluita de partits polítics per l'administració i direcció d'un poble, i que els moviments pairalistes tenen superioritat damunt dels altres, perquè signifiquen esforç col·lectiu i unànim.

Es ridícul pensar que pugui haver-hi un pintor que pinti paisatges d'Olot amb un sentit radical-socialista; o que hi hagi un escultor que faci escultures "estil" tradicionalista-carlista... Però, en canvi, cal estimar aquell que tant en la pintura com en el fang, tant en el pentagrama com en el llibre, hi aporta la calor d'un sentiment racial ben característic.

Aquests homes són ben d'estimar.

Ací, per exemple, hi ha el cas extraordinari i nobilíssim d'Adrià Gual, que no passarà pas a la història pel que faci ara, sinó pels anys de "Teatre Intim", magnífics i gloriosos, en els quals ha incorporat al nostre teatre, amb afanys i lluites, tot un teatre internacional, donant al moviment escènic un caire cosmopolita i humà admirable.

Francesc MADRID

COMEDIANTS-AUTORS

Hom diu que en la funció benèfica de Novetats, en la qual pendran part els autors de la casa, Segarra farà "Les llàgrimes d'Angelina" amb un vestit d'un verd de fulla d'ensiam tendre i una perruca rossa.

Molt bé. El que no entenem és que Soldevila faci de protagonista en la seva comèdia "Lili".

Perquè, caram, Lili, és femella.

L'OPINIÓ DE LA MINYONA

D'un autor subtil, refinat i estilista — no diem estilitzat — se'n diu el que segueix:

Una minyona d'una tia seva — els comediògrafs, per il·lustres que siguin, també poden tenir, entre altres coses, una tia — deia a una companya seva:

—Veuràs, noia, el senyoret nebot de la meva mestressa diuen que és com una mena de "Rodolfo Valentino" de l'art d'escriure comèdies. Pensa si la senyora el deu trobar bo, que el dia que estrena ens deixen sortir de nit i ens fan anar al teatre, a butaca.

—I són boniques, oi, les comèdies?

—No et sembla que donaré el cop, amb aquest abric?

—Jo crec que el que donarà el cop, serà el teu marit, en veure la factura!

—Què et diré?... Tot plegat, es passen els actes parlant de nosaltres... Allò que només fan les senyores pocasoltes ...

LA CASA ES SAGRADA

A "Mirador" tenen un bon noi que es diu Pei i que fa els ecos del "Mirador indiscret" a preu fet.

Sembla que l'home, com que no el paguen gaire, ha d'anar d'una banda a l'altra, per trobar xafarderies de tothom.

Ei! De tothom, no. Perquè uns amics li van explicar un fet com el que segueix:

—Oi que vosaltres parleu de tots aquells que fiquen els peus a la galleda?

—Ja ho crec. I sense deixar-ne escapar un.

—Doncs, veuràs: En J. M. Planas, saps?, ha publicat un conte.

—I què?

—Oh!... Es que el conte era anglès, i ell el va donar per original, després de treure'l de la revista "Carteles".

—Ah!...

—Ja tens un eco... Dues peles...

—Sí... però aquest no es pot publicar... En Planas és de la casa, i la casa és intangible.

MÈXIC, CARNER I PLA

En un article sobre Mèxic — ric en velades al·lusions — Josep Carner invitava Josep Pla a visitar Mèxic.

No dubtem que si Pla fa aquest viatge, ens en donarà unes substancioses impressions.

Però, què us hi voleu jugar, que farà el panegíric de Porfiri Díaz?

A Pla, d'ençà que ha anat al Born, el cap li volta, i ens el fa voltar a tots.

DE COM CAL FER PRESENT D'UN LLIBRE

Azui, com molts altres dies, he trobat un llibre nou a la Redacció. Aquest llibre me l'enviava l'amic Farran i Mayoral i era la seva traducció dels Diàlegs dels morts, de Fontenelle.

No vui pas, ara, pendre la feina al company que s'ocupa de bibliografia. Ni jo sóc el més indicat per a fer-ho, ni, gairebé, la secció m'ho permet: encara que parlar de llibres sempre està bé a tot arreu.

Però sí agrairé el present a Farran i Mayoral, que és — vulguin no vulguin quatre innominats que destillen fel del matí al vespre — un dels esperits més selectes de la nostra literatura. I un dels companys més efusius, més lleials, més dignes.

Farran i Mayoral ha traduït aquesta obra famosa de Fontenelle, amb un amor i una devoció que hom no troba en els traductors d'ofici. I ha posat a l'edició catalana un prefaci ple d'intelligència i de noble passió.

Però no és pas d'això del que em pertoca parlar. He fet aquest incís perquè cal aprofitar totes les ocasions per a elogiar un amic. Ara, però, sembla que és moda fer tot el contrari. Pitjor per als que segueixen aquesta moda.

Farran i Mayoral m'ha fet present d'aquest llibre. Abans, però, hi ha tallat els fulls. Es la primera vegada que m'envien un llibre en aquesta forma. I cal agrair-ho. Tot home que estimi veritablement els llibres ho agrairà. I jo em compto entre ells.

Es una gentilesa, una delicadesa, la de donar el llibre a punt de llegir. Es un gest de senyor.

En donar-nos un llibre, som molts els que desitjariem llegir-lo de seguida, començar-lo, fullejar-lo al tramvia, abans d'arribar a casa. Però això no és possible, moltes vegades, perquè no tenim res per a obrir els fulls. I no és cosa d'obrir-los de qualsevol manera, fent malbé el llibre.

Tenir el llibre a les mans i no poder obrir-lo és un neguit, gairebé un martiri: un martiri que no compendran els qui no llegeixen. El trajecte en el tramvia se us fa més llarg que mai, la gent del tramvia us sembla més antipàtica que mai.

Jo, però, no he sofert aquest martiri: gràcies a què Farran i Mayoral ha tingut la gentilesa d'enviar-me ja obert el llibre de Fontenelle.

VIRAI.

EL número extraordinari dedicat a les Modistes estarà dibuixat per ALUMÀ, PICAROL, XIRINIUS, BOSCH, MONDRAGON, DEL RÍO, i altres. Text de F. MADRID, LLUÍS CAPDEVILA. DOMÈNEC DE BELLMUNT, BURGAS, DOMÈNEC GUANSÉ, i altres.

La democràcia

(RONDALLA)

Déu sap en quines terres, Déu sap els anys que fa, hi ha gué un monarca jove, tot plaga i tot taujà.

Sa democràcia ingènua volgué un jorn constatar, i, a peu, creuà el reialme des la muntanya al pla.

Més que res, li plaïa amb sos vassalls garlar; tractava de tu els pobres i, ells, li deien "germà".

A un poble de marina, finalment sojornà, i, a l'Hostal de la Platja, beguda demanà.

Amb porró li serviren; ell el féu xerricar. La gent, en reconèixe'l, amb visques l'aclamà.

"Un rei amic dels pobres?... Magnífic sobirà!... I, si a galet sap beure, millor que tots serà."

A cada crit de joia, un crit ell contestà; a cada riallada, un riure xavacà.

"Mira si em plaus, bon poble — digué el rei, porró en mà —, que fins les teves filles m'agrada d'estimar."

I, en tant que així parlava, tot era llambregar la mossa escotorida que seia en el llindar.

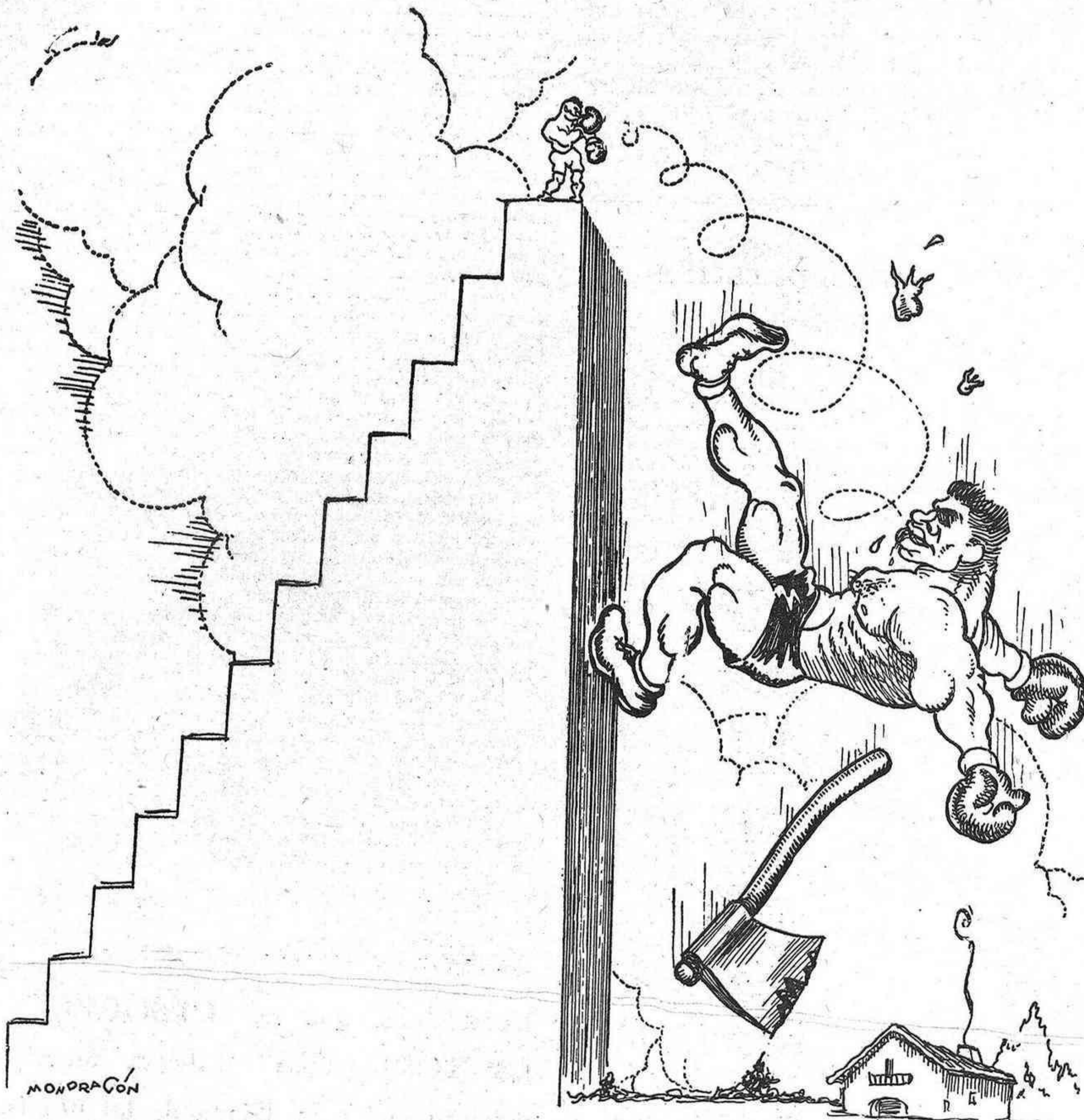
"Es nit platxerosa, i amb tu m'haig de folgar, gentil pescadoret, la de pèl ros i ull clar..."

A tanta democràcia, calia contestar; i un pescador, el més jove, xiroi s'hi va atansar.

"Salut, brau camarada!... Ets un gran rei, oïdà!... Mereixes glòria eterna, pel teu franc tarannà!"

En dir aquestes paraules, joiós el va abraçar. Tenia la mà armada, i el cor li travessà.

ALTER EGO

"FLOR DE UN DIA... ESPINAS DE UNA FLOR..."

—Tan aviat que la vaig pujar..., i encara l'he baixat més de pressa.

Santa Llúcia ens valgui!

Un poeta, En Bertran i Pijoan, va donar, ahir, a l'"Associació de Pessebristes", una conferència pública desenrotllant el tema "L'amor al Pessebre".

Heu-vos ací on han anat a raure els temps heroics de la nostra exaltada lírica. A cantar les muntanyes de suro, els rius de paper d'estany, els pastors de terracuita, i les gallinetes i els porquets.

Ens havem d'accontentar parlant de les belleses pessebristes casolanes, a manca d'altres "naixements" i altres aurores.

Ignorem l'èxit assolit pel notable conferenciant, encara que, com molt bé suposen els iniciats, coneguda la personalitat del poeta i el seu gran amor a les belles tradicions, és gairebé segur que fou escoltadíssim i aplaudidíssim.

El perill d'aqueixos aplaudiments, però, ens fa témer per altres poetes envejosos, que n'hi ha més que un foc no en cremaria. Altres poetes, més lírics i més exaltats que En Bertran i Pijoan, que davant l'èxit de llur contrincant i veient un rengló explotable en aqueix amor al pessebre tradicional, no en tindran prou en escriure conferències i versos sobre un tema tan interessant per al nostre esdevenidor, i aniran molt més enllà.

I, possiblement, veurem enguany aspirants a Mestres en Gai Saber que, imitant el caricaturista "Bon" amb el seu carro, posaran una tauleta a la fira de Santa Llúcia.

Rèplica sense paraules gruixudes

Jo no volia contestar unes paraules que "Mirador" em dedica en el número de la passada setmana. En realitat, si no m'havien fet gràcia — la prosa biliard del senyor M. no pot fer-ne a ningú: ni a ell mateix —, tampoc m'havien afectat molt. A més a més, jo tinc altra feina que la d'ocupar-me del que de mi pugui pensar el pobre senyor M. Però algú m'ha fet veure que el meu silenci podia traduir-se per por. I això ja em sembla una raó de més pes. Decididament, no vui que el senyor M. pugui pensar-se que tinc por de les seves paraules. I contestaré per aquesta raó única, no perquè l'atac m'hagi causat la més mínima molèstia.

Des d'una secció de "Mirador", el senyor M. m'atribueix "una atzagaiada", i m'ataca amb un to de grotesca superioritat, amb una mala fe d'ex-seminarista, amb una amargor de malalt del fetge o de l'estómac. M'ataca, però, no donant la cara: donant la M., que és tot el que pot donar qui ha gairebé envellit en l'anònim més llastimós. Això, és una cosa tràgica quan un home es creu ésser un geni.

Jo he donat en mantes poblacions de Catalunya una conferència sobre "La vida i l'obra d'Ignasi Iglésies". Aquesta conferència, per iniciativa de Pere Cardona, l'han editat uns obrers de Sant Andreu.

El senyor M. s'ocupa d'aquesta conferència a "Mirador", periòdic que — cal fer-ho constar — mai no ha tingut un gest d'afecte pel nom d'Ignasi Iglésies. El senyor M. malda desesperadament per rebaixar-me, per deixar-me en una posició ridícula. Però és ell qui queda malament: hom li veu l'orella, que, a jutjar per les seves apreciacions, deu tenir-la llarga. I és que en realitat el senyor M. no m'ataca a mi pel sol fet d'haver escrit aquesta conferència: ataca en mi els meus amics que li han dit ase més d'una vegada; ataca en mi l'home que no ha elogiat els autors dramàtics les obres dels quals ha elogiat ell abans de l'estrena... i que, quan s'han estrenat, han passat sense pena ni glòria; ataca en mi L'ESQUELLA, que ha dit de "Mirador" el que mereixia, sense que aquest pogués respondre ni justificar-se.

Diu el senyor M.: "En aquesta conferència tan deplorable és el to, com l'estil i les idees". Per a fer aquesta apreciació, cal tenir una autoritat literària que, llastimosament, no

té el senyor M. Afegeix després: "Sembla escrita en plena inconsciència". No em creia, la veritat, que a Catalunya hi haguessin tants inconscients. I em causa una tristesa profunda assabentar-me'n. Hauré donat aquesta conferència — que tan gran trastorn ha causat al senyor M. — unes cinquanta vegades. Posem que, cada vegada hi haguessin al teatre on la donava unes tres-centes persones, com a mínim. Lo que suma quinze mil. Quinze mil persones que, pel sol fet d'haver aplaudit i haver-se emocionat amb aquesta conferència que "sembla escrita en plena inconsciència" — el senyor M. no s'atreveix a afirmar-ho —, són quinze mil inconscients. Tants lectors tingués "Mirador"!

Segueix dient el senyor M.: "El començament ja és molt bo. Llegiu les tres primeres línies i diguen si això és manera de començar una conferència: **Carles Dickens, un dels més grans novel·listes de la humanitat, un dels més formidables creadors de bellesa, no es llegeix avui com s'hauria de llegir. Com haureu observat, tot això no vol dir res**". Sí, sí, que vol dir: vol dir, i diu, alguna cosa; però el senyor M. — al qui no creia tan obtús — no ho ha sabut veure. Quant a "si això és manera de començar una conferència", sí, senyor M.: això és manera de començar una conferència. I ho serà fins el dia que vostè — a semblança de Carles Soldevila, sempre tan subtil, que ha escrit un opuscle sobre la manera d'ensenyar Barcelona als forasters — n'escrigui un altre dient-nos com s'han de començar les conferències, cosa en la qual tots di reconeixem una gran competència.

Segueix el senyor M.: "El conferenciant va a arribar a sublimitats oratòries de tan mal gust com la mostra: **Sí, molt bé: Guimerà era la pàtria, però Iglésies era el poble, que és qui fa les pàtries. I com aquesta: Fang i sang i suor i cançons i somnis de poble, que Iglésies, taumaturg inefable, convertia en ales**". Llàstima que tots els que han escoltat aquestes paraules no les trobessin de tan mal gust. I llàstima que el senyor M. ignori que lo que és sublim no pot ésser mai de mal gust.

I altra vegada, amb tota generositat, torno la paraula al senyor M.: "No volem, però, deixar de recollir — pobre Lluís Capdevila! — aquesta frase contra Goethe: **Goethe, a qui alguns diuen el semi-déu de Weimar i que no era més que un miserable burgès, un cortesà, un lacai del príncep. I aquesta altra: L'obra de Goethe és freda, cerebral, fins quan canta el país on floreix el taronger**".

Això, que jo dic fent el paral·lel entre Goethe i Beethoven — cosa que amb tota mala fe calla el senyor M. —, sembla que l'ha indignat molt. Però jo em crec amb dret de tenir un criteri independent i propi, de creure no el que els sembli bé als altres, sinó el que em sembli bé a mi. Tothom que no visqui de tòpics i hagi llegit les "Converses" d'Eckermann amb Goethe, les "Memòries de la meua vida" i "La campanya de França", veurà, si ho vol veure, que tinc raó. A més a més, jo puc opinar com millor em sembli i sense consultar al senyor M. Més que la seva opinió sobre Goethe, m'interessa la de Pío Baroja, que diu, en un llibre seu: "Si en el Parnaso hacen una milicia de genios, Goethe tendrá que ser tambor mayor. Tan grande, tan majestuoso, tan sereno, tan lleno de talentos, tan lleno de virtudes, y, sin embargo..., tan antipático."

Referent a la famosa definició d'Amichatis — a qui "Mirador" també ha llençat el seu grapat de llot —, he de dir que Amichatis m'ha elogiat mantes vegades des del periòdic i en banquets que els amics m'han ofrenat. I crec més lo que he sentit i he llegit jo, signat per ell, que lo que pugui atribuir-li la bilis del senyor M.

Per acabar, però per acabar definitivament, perquè jo no puc perdre el temps. Diu aquest pobre senyor que jo vui fer "obra massa constructiva" — crec que val més això que fer-la destructiva —, que faig el demagog i vui presentar-me com un defensor del poble. I em demana: "I on són, Capdevila, les vostres cartes credentials de defensor del poble?"

Vaig a respondre l'afirmació i la pregunta: El poble es defensa sol i de la següent manera: tenint-me afecte a mi i desconeixent-vos a vós, senyor M.

Lluís CAPDEVILA.

La setmana que ve, "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA" dedicarà un número extraordinari a la Diada de les Modistetes.

ELS HOMES SORTOSOS

—I què, l'Exposició, li ha agradat?

—Sí; però el que m'ha agradat més, ha estat l'ésser foraster.

AGREDOLÇOS

VIRTUT, HIPOCRESIA I SNOBISME

Diguin el que vulguin els enamorats del passat, no està pas demostrat que hi hagi actualment al món menys virtut que en les èpoques pretèrites. Tot el contrari, potser.

El veritable pudor no es mesura per la llargada de les faldilles. Allò que tal volta ha minvat en els nostres temps, és la hipocresia. En queda encara, i molta. Però quan els innumbrables fariseus de la nostra societat es planyen, el seu plany no mira precisament la virtut, sinó aquesta minva de la hipocresia que assenyalen.

Hi ha, avui dia, per exemple, sens dubte, moltes maternals cotorretes que, abandonant llurs deures més sagrats, deixen que el biberon — aqueix estre que, amb un xicotet de greixum, es converteix tan fàcilment en una arma d'Herodes — subministri, a llur posteritat, la quantitat suficient de vitamines.

Però les mares desnaturalades han existit tostemps. Llegiu, si no, algunes de les descripcions que en fa, al "Somni", el nostre immortal Bernat Metge, i veureu que en temps del "Cerimoniós", les dones ja tenien, si fa no fa, les mateixes tares pintoresques que les dames i damiselles d'ara.

I creieu Rousseau, l'home de la Natura: d'ençà que, des del principi dels segles, els homes començaren a defugir la naturalesa, mostrant-se rebecs a les seves sàvies

ensenyances, tot ha estat podridura i degeneració a la terra...

Volem constatar, tanmateix, que, d'ençà que els homes escriuen la seva història, sempre hi ha hagut algun moralista malenconiós — un almenys per cada generació — que ha deplorat la pèrdua de les virtuts tradicionals. Penseu, ara, que, si tots aquests tètrics predicadors haguessin dit la veritat, en quin pregon abisme d'impuresa i abominació no hauríem anat a raure, de caiguda en caiguda, els pobres mortals del segle xx.

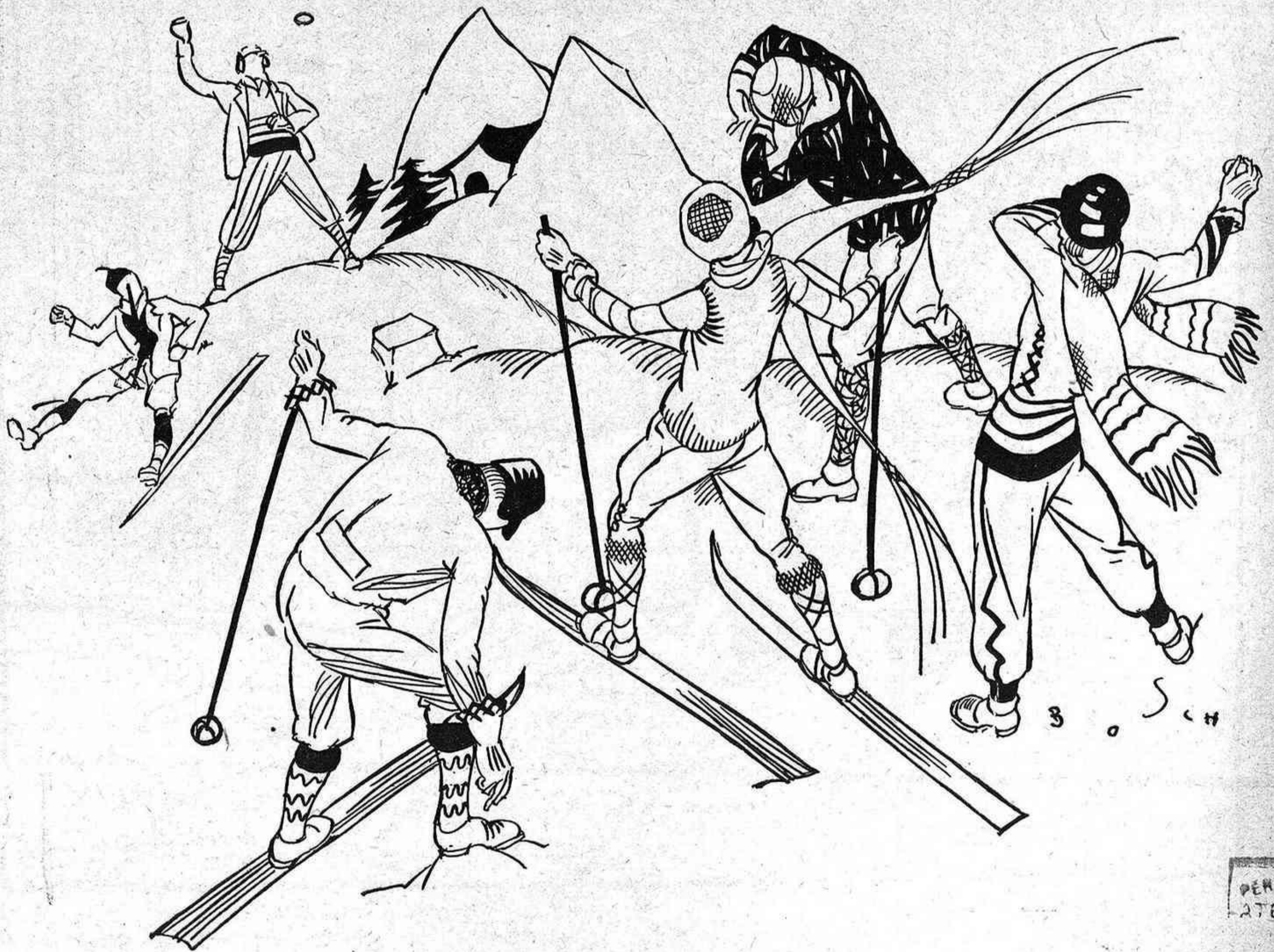
Però tot és superat. Aquí teniu la darrera moda: el nudisme. Ve d'Alemanya. Tema excellent per a temptar la fantasia dels cronistes perplexos, no és tan sols una mera fantasia; és una realitat, una realitat que creix i pren força.

Ha fet parlar ja molt, és clar. Per als uns, és la màxima impudícia. Per als altres, la salut i la beutat de l'ànima i del cos. Per a molts, en fi, una ximpleria d'uns quants tocats de l'ala.

Perquè es tracta, com sabeu, de viure tots nus, lliures de la hipocresia dels vestits, apartats de la civilització corrompuda.

Els adeptes del nudisme afirmen que tot allò que amagui el sexe, sigui opac o transparent, gran o petit, decanta a la concupiscència. La nuditat, per contra, ens mena a la castedat.

PEROT

L' hivern, al camp, té molts atractius...

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

Avui, si goséssim, hauríem de recomanar un xic de mala fe a l'artista que exposa. Es tracta d'En Matilla, pintor excellent, colorista de primer ordre i que amb tanta gràcia pinta un paisatge, com una marina, com un retrat, sense perdre mai la seva personalitat pròpia ni decaure un punt.

Per què, doncs, En Matilla és un pintor a qui tots els de l'ofici reconeixem un talent veritable i, en canvi, no té el gran públic que d'altres, amb menys meritis? Senzillament, perquè en Matilla és un home de bona fe i un pintor honrat; ja la gent es dona compte que els quadros d'En Matilla són bons, però com que no gasta malícia ni recorre a trucs de mala llei, la majoria no s'adona que mira les obres d'un pintor formidable i dels que no en corren.

L'exposició d'ara a les Galeries ens ha posat de relleu, un cop més, les dots excepcionals d'En Matilla; com a ben pintades, ho són totes les teles que exposa, i com a excepcionals, podem parlar de la que porta el núm. 2, una visió aristocràtica i fina del Parc de Montjuïc, filigranada de color i de llum; i el núm. 3, magnífic recó del Port de la Selva.

Tot plegat, una col·lecció d'obres de mestre, serenes i ben pintades; si ens poséssim a trobar defectes, sols podríem dir que avui és el millor elogi d'un pintor; amb el que sap En Matilla, podria ésser dels pintors de més nomenada, i si quelcom li minva popularitat, és la seva honradesa artística, que ni fa concessions ni busca l'admiració dels babaus.

* * *

A les mateixes Galeries hi té en Llorenç Cerdà una vintena de teles de Mallorca, totes elles ben vistes i força ben realitzades, pot ésser una mica acromades, però, en conjunt, correctes.

* * *

En Díaz Costa és un xicot amb condicions i molta empena; estem segurs que farà via, però no és hora encara que exposi; està en formació, i li cal treballar ferm per a resistir una crítica dels professionals i una sanció del públic.

* * *

Les catifes i reposters d'En Pérez Gil, dintre les arts aplicades, tenen un mèrit innegable; tant per la seva concepció com per l'execució, tan justa i entonada, que fins a voltes fa dubtar si es tracta de pintures.

PERTE...
ATE...

Un bell gest

No tot han d'ésser rancúnies ni enveges entre els conreadors de les arts. Ara un bon nombre de les nostres primeres figures s'han ajuntat per tal d'aconseguir una pensió per al mestre Romà Ribera, un temps glòria de la pintura catalana i avui vell i desvalgut. El senyor Milà i Camps ha respost prometent l'auxili de la Diputació, i mentre no es resolguin els tràmits necessaris, el seu particular; és un bell gest que mereix ésser conegut, puix honora els qui demanen per al company que ho necessita i al qui dóna la seva influència i els seus cabals per tan noble causa.

BORIEL.

Espurnes setmanals

Ara que, en català, es publiquen una sèrie de revistes i periòdics pròpiament dits catòlics, i que, per tant, entre la variació sempre hom hi troba alguna cosa que fa de bo llegir, és estrany la mena de crítiques tan absurdes, i al mateix temps tan insubstancials, com les que honoren les planes de les revistes a què ens referim, i que tothom, encara que només sigui de nom, coneix per la seva intolerància i estridència.

O els crítics que aqueixos periòdics tenen, no s'han fet cabal opinió de ço que és la crítica, o no són ni han estat ni seran mai crítics veritables.

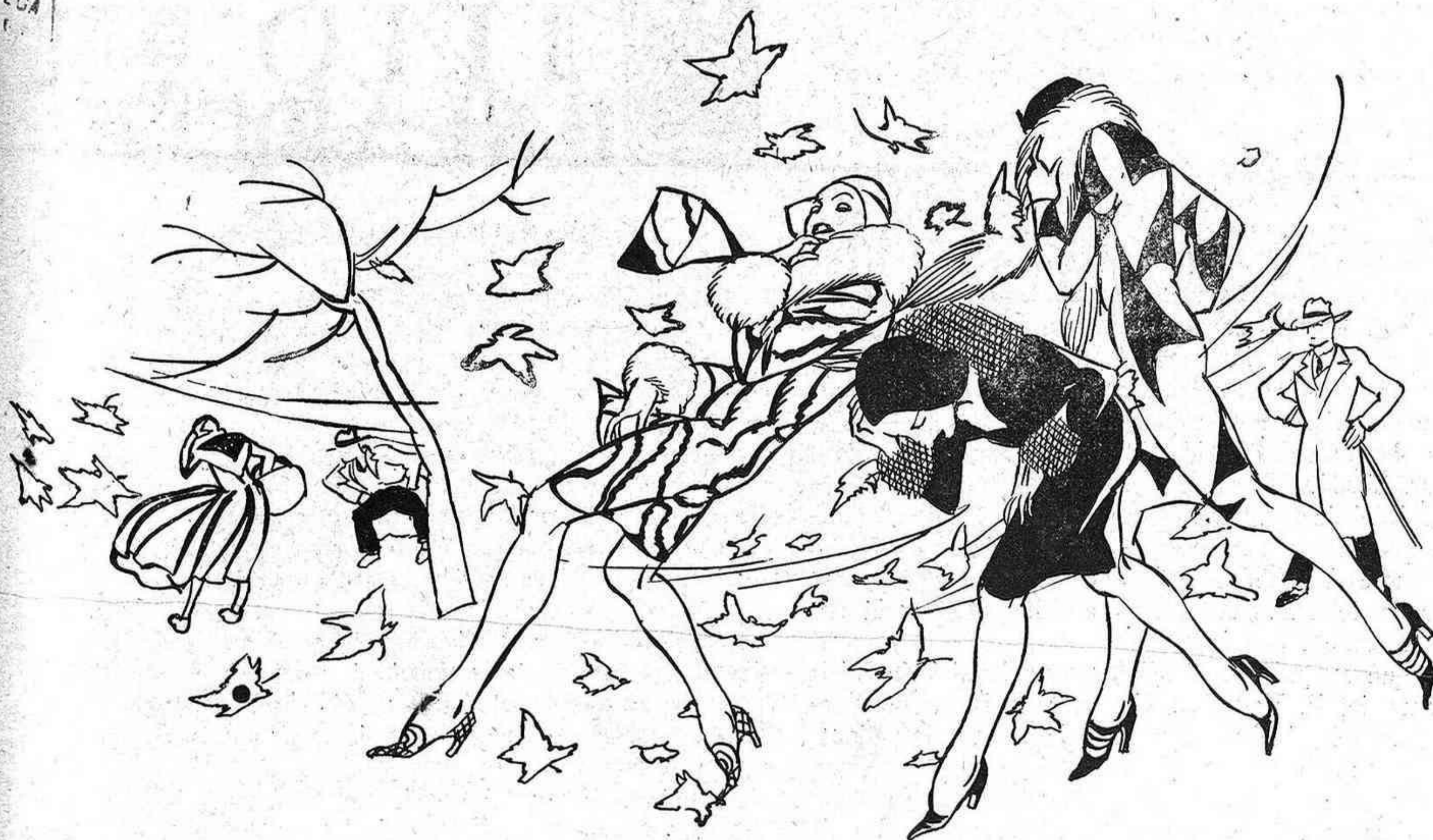
Hi ha només que remarcar, que el cavall de batalla, que el punt de dalt, que tot el terreny on discuteixen, no

és pas sobre les tesis, les suggestions, les idees o la forma de les novel·les que critiquen, sinó precisament sobre la qüestió sexual.

Es veu que als crítics ortodoxos, la qüestió sexual els representa la possibilitat d'omplir planes i planes, o, si més no, de disfrutar de poder parlar de problemes quasi prohibits, perquè hi demostren una predilecció extraordinària: en qualsevol autor català, o d'altra llengua, que no sigui afecte a les doctrines d'ells, els titllen per primer cop, d'eròtics: a continuació fan un estudi detallat, concret, determinat, excessivament determinat dels personatges o escenes que troben sensuals, i s'entretenen capítols i capítols en provar això.

Quan en altres nacions — entre elles França mateixa — els autors, crítics i militants catòlics han trobat una fórmula de anàlisi d'obres literàries, que és imparcial, i no peca d'aqueixa por a la sexualitat, és el cert que nosaltres continuem encara en un endarreriment extemporani i de mala llei.

No volem pas citar noms per concretar, ni personalitzar de cap manera: però en l'ànim de tots està que els crítics que, per tal d'assolir la publicació d'un article, es dediquen a voler desfer reputacions literàries ja de sobres fonamentades — com ara darrerament la crítica de les obres de Bertrana que ha descobert un senyor que darrerament s'adona que també ell pot fer de crític — i ens descobreix no-res-menys que "Josafat", "Ernestina", "Jo", i altres llibres l'èxit dels quals ja no podrà pas destruir, per a tirar-s'hi al damunt i voler desfer aquestes obres "tan horriblement dolentes".

però potser en té més a ciutat.

Es de pensar que els qui es dediquin a comentar, glossar o criticar, sien novelles o obres teatrals, des del punt de vista catòlic, tindran en lo successiu una mica més de seny, bon tros més de "cultura" general, i sobretot un coneixement molt més concret respecte al moviment directiu de la moralitat catòlica actual, que sens dubte ha variat una mica des de fa uns quants anys.

Potser també estaria bé que certs crítics — de calaix — consultessin abans l'"Index" i les normes donades sobre literatura, abans de posar-se a definidors.

Menys sabiduria i més estudiar.

MARC BENET

DIVAGACIONS

Uns senyors bloquistes de "La Publicitat" han insinuat, mitjançant l'anònim més rigorós, una sèrie de polèmiques recolzades al pressentiment verídic que hi ha, en l'actualitat, crisi del llibre.

Nosaltres sempre hem cregut que tal crisi no existeix, ni en el sector dels autors ni en les files dels lectors. Altrament, prou ens ho demostrarà el fet de les noves edicions, que cada dia es creen amb puixança creixent. Aquests petits fascicles que contenen un doll de reconqueriments intel·lectuals que permeten a tot estament procurar-se de llur estructura irradiant de novetats, fan palès el bon acolliment i amor en que s'esguarda l'aparició de les nostres lletres. Ultra les signatures d'autor de primer grau, remaquem el preu mòdic en què s'ha fixat la seva venda.

Tanmateix, doncs, no hi ha ni crisi de llibre, ni encariment del mateix. Recordem que no fa pas gaire es remogué el caliu de la foguerada periodística, diagnosticant una gran quantitat de "crisis" que per poc ens ajuden a fonamentar la "crisis mental"... Intelligència? Caràcter?... es preguntaven els assenyats capdavanters d'una cosa i altra.

I encara és l'hora que sapiguem de què està mancat el nostre poble, i si ço primer és compatible amb ço darrer, que si és millor la intelligència, que si ho és el caràcter...

Francament, sempre hem cregut que les polèmiques (salvant rares excepcions) serveixen per enfosquir encara més la poca clarividència que resta en aquests problemes primordials. Conseqüència de la intervenció d'una tan diversa col·lecció d'espirits que caminen a les palpentes.

Posats a parlar de polèmiques, no serà de més que donem una ullada sobre la que afecta a la "Religiositat", polèmica gentilment dirigida per un Ferran Soldevila i tot un Dr. Cardó. El primer fou el que va donar lloc a la intervenció del darrer. Tots dos divagaven a l'entorn d'una divinitat que ells creuen, conceptuant-se cadascú en el seu terreny, que està també en crisis. A Catalunya s'ha perdut molt aquella fe cristiana, aquella especial predilecció per les coses netament catòliques.

Però, què es queixen, si tenen tot un batalló de fidels descendents del P. Vallet?... Un estol de joves, honestament parlant, que llueixen aquella insígnia que els pedants n'anomenen "molins de vent"?

Què hi diu el Sr. Rucabado, Junoy, Civera Sormaní?

Necessitem que llurs plomes sucades amb polsim de roses i clavells, menin les seves idees virginals vers una resolució optimista d'aquest greu problema que tant ens preocupa a nosaltres i a tota persona que s'estimi.

Joan VALLESPINOS.

PROSAS MEDULARES. Antonio José Restrepo.

Aquest escriptor colombià és fill legítim de l'esplendorós classicisme espanyol; amb la seva ploma ha sabut continuar la tradició literària que emplena encara amb ses palpitations el cor americà, amant de la seva llibertat.

"Prosas medulares", la majoria d'elles amb un marcat sabor autobiogràfic, estan plenes d'aquesta empenta magnífica d'una raça jove que marxa a la conquesta d'un ideal de bellesa per un camí nou.

"Prosas medulares" és una de les més característiques obres de l'ànima americana. Colòmbia té en Restrepo un dels més purs i millors literats de l'Amèrica llatina, un dels homes de més vasta cultura indígena, i per tant, d'originalitat.

FRASEOLOGIA DE CERVANTES. Joan Suñé Benaiges.

Obra que conté més de 1.500 frases que es llegeixen en les seves obres, acompanyades, unes i altres, dels consells que dona Don Quixot a Sanxo, compilades per Joan Suñé Benaiges.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

"La róssa de mal pèl", novella de J. M. Francés.

"La mort m'ha deixat de banda", novella de M. Poal Argall.

"Diàlegs dels morts", de Fontenelle. Traducció de J. Farran i Mayoral.

GRAN TEATRE DEL LICEU

La companyia russa ens ha representat un "Boris Godunoff" com poques vegades s'havia vist al Liceu. Per més que no m'agrada de fer comparacions, diria que, dramàticament, en l'escena de les visions de Boris, oblidarem fins el record de Chaliapin.

Poc a poc es va coneixent el secret de la companyia russa: es diu Sanine. L'escena es veu vigilada, ordenada, intervinguda per un home de gust. Sense una exuberància de detalls que embafaria, les coses són on han d'ésser, i els còmics es mouen amb una exactitud de moviments ben estudiada.

Perquè, hi ha això: que els cantants, en l'òpera russa, no en tenen prou amb cantar bé: han d'ésser bons actors. La música hi està nodrida de sentiment, de passió. Si els temes melòdics no perden mai el regust popular nacional, estan teixits en la composició amb un complex de nervis que els donen tots els moviments de l'ànima humana.

L'espasme adulator del poble envers el Czar, la calma de la vida contemplativa, el terror de les visions que turmenten la soledat de l'assassí, la borniassa de l'embriac a l'hostal, la por d'una mort amargada pel remordiment, tenen en la música de Mussorgsky una interpretació en certa manera psicològica.

Per això cal que el cantant sigui actor; i els artistes de la

companyia ho són i arriben a dar vida fins a la multitud dels cors del Liceu, que, quan no es veuen fibllats pels dimoniets del cos de ball rus, semblen de cartó-pedra. Diguem, una vegada més, que l'autor del miracle és Sanine.

El duo italià del tercer acte, sembla un tribut pagat a la tradició i a la moda del temps. Es curiós, però, de veure que el nostre públic el fa repetir, perquè sembla ésser allò que entén millor. Pel meu gust, el coral de la segona escena del pròleg, la cançó de la son a l'hostal, i el comiat de Boris al fill, amb gairebé tot el monòleg de Pimenn a la cella, són d'una bellesa i d'una originalitat genials.

No cal recordar els noms dels cantants-actors. Ja els coneixíem: Zalesky i la Sadoven, en les seves interpretacions del "Boris" i de "Marina", se'n porten la palma. La Lucezarskaya, molt bé com hostalera; Possemkowsky i Zaporogetz llueixen les seves grans qualitats en les seves parts de Schwisky i de Pimenn. Charnesky ha fet un Dmitri exuberant de passió.

Però m'haureu de permetre que senyali a part aqueix gran actor que es diu Kaidanoff. Ell sol omple l'escena de gest i de sentit. El seu realisme no és excessiu, i hem de dir que la versió del tipus grotesc, poques vegades l'hem vist tan ben expressada al teatre líric.

CLAU DE SOL

ROMEA

Feia alguns anys — massa — que Adrià Gual no estrenava. Aquest allunyament era de doldre pels que anem al teatre desinteressadament, no a fer-hi èxits artificials. Com és de doldre l'allunyament d'altres autors de mèrit: Puig i Ferrater, Suriñac Senties.

A Adrià Gual li hem d'agrair la seva tasca, molt profitosa pel nostre teatre. Ell ha estat qui ha renovat l'aire enrarit de la nostra escena, obrint-li finestres a Europa. Ell s'ha preocupat, primer que ningú, de dotar els actors d'una cultura general, de fer-los interpretar obres intel·ligents, de presentar-les d'una manera intel·ligentment bella. El Teatre de les Arts, l'Intim, la Nova Empresa de Teatre Català a Novetats; "La pobra Berta", del propi Gual, obra injustament oblidada; "Foc Nou", el gran èxit de l'Iglésies; "El somni d'una nit d'estiu", de Shakespeare, traduït per Josep Carner i amb la música de Mendelssohn; "La Campana submergida" i "Rosa Bernd", de Hauptmann; les conferències matinals a Novetats...

Adrià Gual ha lluitat sempre per aconseguir un teatre noble, intel·ligent, de to alt. Per això, perquè no ha volgut adaptar-se, hom ha fet el buit al seu entorn.

Ara ha esfrenat "La mentidera": i "La mentidera" no és, llastimosament, lo que teníem dret a esperar de l'autor d'obres tan interessants com "La pobra Berta", "Misteri de dolor" i "Els pobres menestrals".

Cal fer, però, una aclaració: l'obra és molt superior a altres que hom vol fer-nos passar com a grans èxits. No és una obra dolenta, sinó una obra mancada, però en la qual hi ha escenes de gran comediògraf: en la qual la intenció és sempre noble i el diàleg sempre agut i elegant.

NOVETATS

"Tip-Toes" és una nova opereta nordamericana. Nosaltres ja en coneixíem altres dues: "Rose-Marie" — en una versió llastimosa — i "No, no, Nanette". Si totes les altres que desconeixem són com aquestes tres, l'opereta nordamericana és ben poca cosa.

Això no obstant, aquestes operetes han estat rebudes amb elogi per un cert sector de la crítica. I és que Nordamèrica està de moda i la moda no és tan sols una cosa sagrada per

les senyores: ho és també pels crítics. Nordamèrica, poble ric i jove, es prepara a la conquesta de la vella Europa. El cinema, el jazzband, els balls negroides, el teatre de lladres i serenos, la llei seca, són les seves armes. D'aquestes armes la que ha tingut menys èxit ha estat la llei seca. Quant a tot lo altre — exceptuant el cinema, on els nordamericans han realitzat films d'una gràcia meravellosa — és cosa d'escàs valor. Nordamèrica no pot prescindir d'Europa. Quan la música de jazz vol esdevenir melòdica, ho fa damunt la pauta senyalada pels músics d'Europa.

Nosaltres hem criticat durament l'opereta vienesa. I ara lloem, amb un entusiasme de "parvenus", amb un entusiasme provincià, l'opereta nordamericana, molt inferior a la vienesa en música i en llibre, encara que els llibres i les partitures elaborades a la capital d'Austria no fossin cosa de l'altre món.

No ens és possible parlar de "En un recó de món", la nova obra de Juli Vallmitjana, estrenada el passat dimarts. Ja en parlarem la setmana entrant.

TALIA

Segueix "La Presonera". S'ha reprès "Dimecres de cendra", d'Agustí Collado, que tan bon èxit aconseguí la temporada passada en estrenar-se. Veritablement, és una obra que s'ho val.

ESPAÑOL

Francesc Preses és un autor jove — jove al teatre, entenem-nos — que té un bon desig: el d'orientar-se, el de fer un teatre propi, personal. Sempre és d'elogiar aquest desig, encara que, mantes vegades, falli.

El llenguatge li resulta un poc dur, rígid, encarcerat. Les figures pateixen del mateix defecte. Però, malgrat això, hom veu en Francesc Preses un comediògraf que arribarà a fer coses no vulgars. Potser serà llavors — ja passa sovint això — quan li picaran els dits.

"Tommy, l'home de les dues nits", és obra de poca consistència. Tampoc, però, suposem que l'autor s'hagi proposat fer res de transcendental.

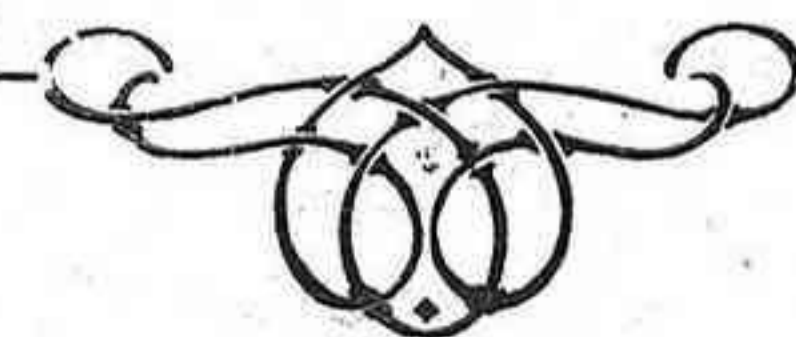
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

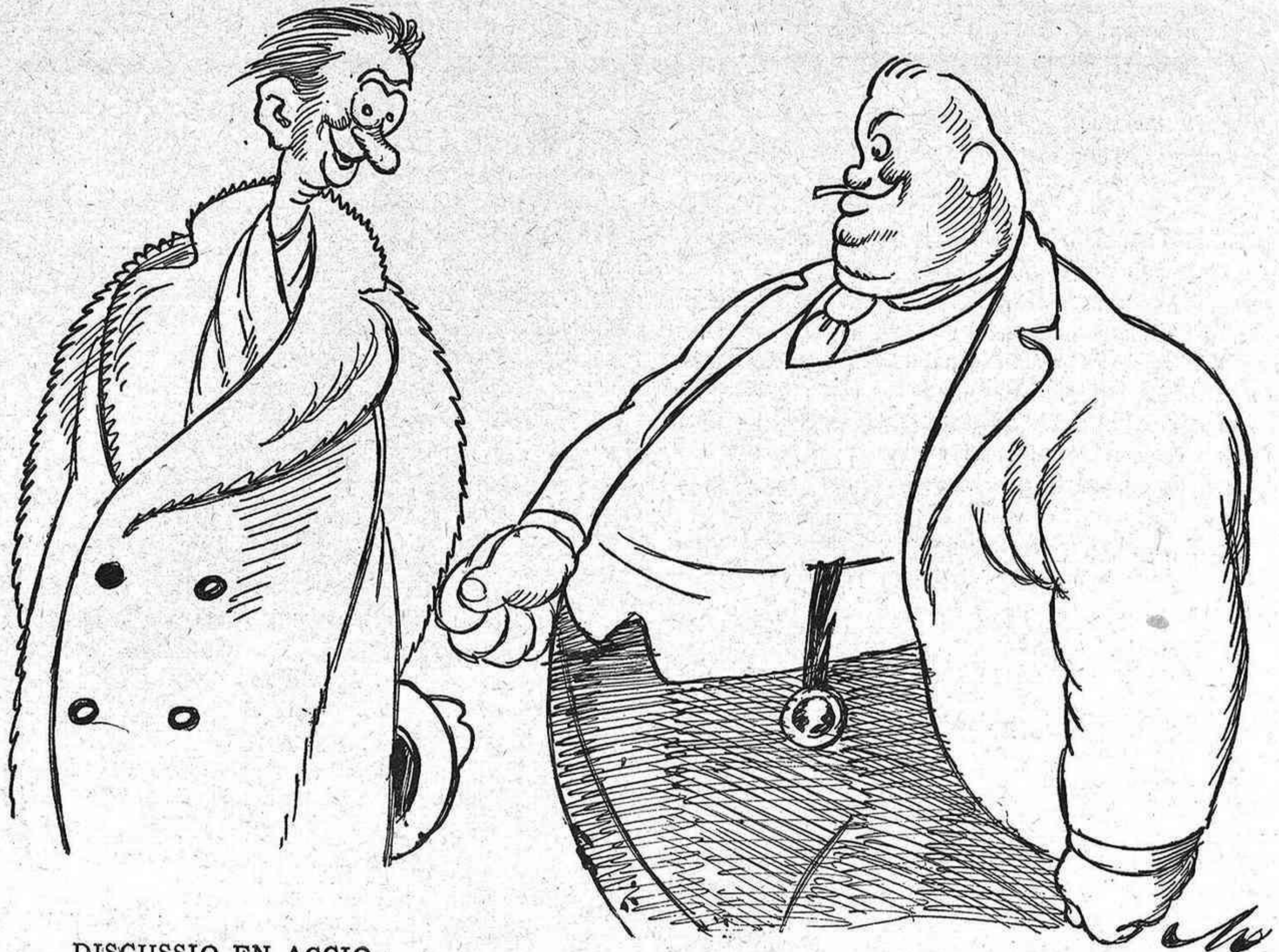
La setmana que ve
no deixeu de
comprar-la

Preu: 30 cts.

Número
extraordinari
DEDICAT A LES
Modistetes

Escrit i dibuixat per
lo bo i millor de
casa nostra.

DISCUSSIO EN ACCIO

—Jo, aviat l'hauria acabat, el combat. Amb un cop dels meus!...

—I com és, aquest cop?

La companyia interpreta aquesta obra nova amb una gran justesa. Cal fer menció de les senyores Cosmo i Faura i dels senyors Santpere, Nolla i Pedrola.

GOYA

Avui estrena Elena Jordi la traducció castellana de "La prisonnière".

Hi ha interès de veure interpretar tan difícil personatge a la popular actriu.

A. S.

ENTREACTES

D'aquí pocs dies debutaran al Circ Olympia cent deu lleons dels més ferotges que hem vist a Barcelona.

Però això no tindria cap importància, ni a nosaltres ens vindria d'un lleó. Lo gran és que els nostres amics Francesc Madrid i Brauli Solsona entraran a la gàbia de les feres a fer companyia al domador.

Hem intentat vanament fer tot ço que hem pogut per treure del cap aquesta facècia als nostres amics. Sembla que ells, però, estan decidits a entrar a la gàbia.

Sembla que, pel que fa referència a les nostres actrius, els vents han canviat molt. L'any passat tots els diaris es planyien que el teatre català no tenia actrius. En canvi, aquest any tot són elogis — i ben merescuts —, a la Casals, la Baró, la Fortuny, la Torres, la María Luisa Rodríguez, la Morera, la Jordi, la Faura, la Cosmo, la Guart, la Fremont, la Visita López, la Fornés, etc., etc.

A veure si els de fora casa poden dir altre tant. I no parlem dels actors, perquè no acabariem mai més.

Barcelona, segons afirmen els ben assabentats, porta jugats a la pròxima Rifa de Nadal, trenta-quatre milions de pessetes.

Això vol dir que, encara que tinguem la sort que vinguin a paràr aquí tots els premis grossos, no farem la pau del que hi portem gastat.

Ens podrà tocar la grossa, però no deixarà de tocar-nos el rebre.

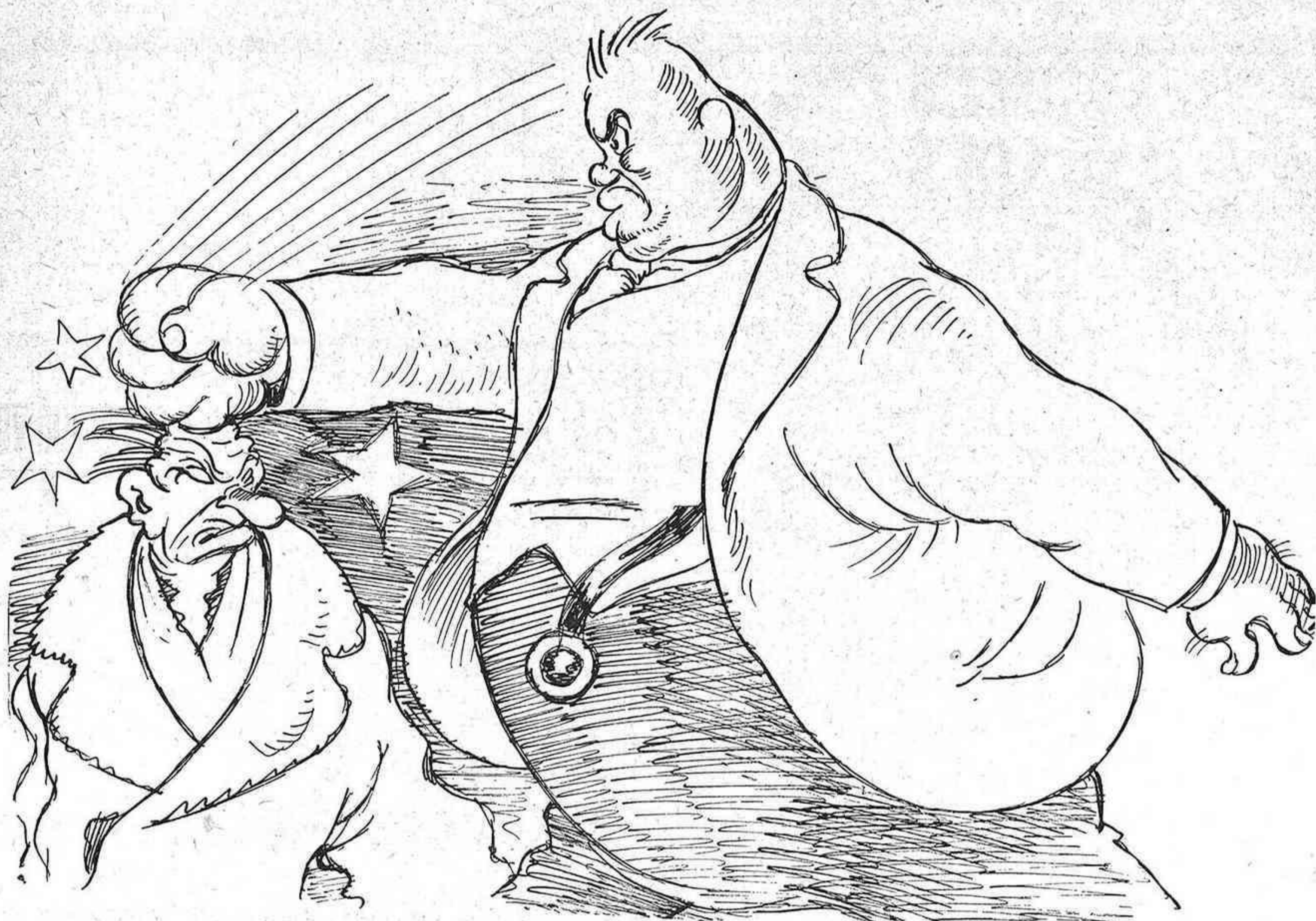
La qüestió és que ens toqui una cosa o altra.

Finalment, s'ha prohibit el pas per les vies de l'Eixampla, a aquells ramats de bestiar que anaven diàriament de l'Estació del Nord a l'Escorxador de Sans.

S'han acabat, doncs, aquelles pairals escenes que tant plaien als estrangers: una manada de cent bous obligant els vianants a arrecerar-se a les escaletes; una ramada de sis-cents xais impeding el pas dels tramvies elèctrics i tenint-los mig quart deturats.

Una forma com una altra del tipisme barceloní, que enyorarem, com enyorem encara aquelles coses i aquells tipus del temps d'Emili Vilanova.

Un artista notable, Romà Ribera, pintor retratista, que ha-

—Així!

via fet força forrolla a les darreries del segle passat, es troba, avui, en la més penosa de les indigències.

Tan vell i tan pobre és, que la Junta del Círcol Artístic, preocupant-se de la seva aflictiva situació, ha fet ja importants gestions encaminades a alleugerir-li l'existència.

Molt santament fan els artistes, amb aqueixa actitud de germanor. No tot han d'ésser banquets i xerinoles carnavalesques, en aqueixa vall de llàgrimes.

✻

El truc de l'apuntació.

Pels volts del sorteig de Nadal, és corrent llegir en els diaris una mena de solts o gasetilles que s'expressen, més o menys, en la següent forma:

“De l'acreditat fabricant de fideus fins, macarrons i altres pastes per a sopa que té botiga oberta al carrer de Tantarantana, 6 bis, havem rebut una apuntació de dos rals corresponent al bitllet número “tants”, amb l'encàrrec de, si surt agraciat, repartir el premi entre els pobres. Agraïm al generós donant, etc...”

Com veuran, aquí l'únic “agraciat” és el fabricant de fideus, qui per dos rals aconsegueix que els diaris li facin un anunci que en altre temps li costaria deu pessetes.

•

L'Associació de Vigilants ha fet públic un crit d'alerta.

Adverteix al veïnat barceloní que no es deixi sorprendre per un subjecte que comença a repartir cromets—l'odiosa dècima de Nadal— abans d'hora i sense estar facultat per a recollir la consabuda propineta. Diu que aqueix subjecte no és cap “vigilant”.

Perdoni'ns la benemèrita Associació, però nosaltres entenem que és un vigilant, i dels més castissos.

Vigila pels descuidats.

•

La fallida de la Borsa de Nova York ha arruïnat molts mi-

lionaris americans. D'ací que s'hagi originat una rauxa de suïcidis que encara dura avui.

Es un poble que, pel que és veu, no pren massa filosòficament les seves desgràcies.

La següent anècdota ens mostra el sentit pessimista dominant.

Un viatjant es presentà en un hotel de Wall-Street i demanà una cambra al pis dinovè.

—Per què?— li preguntà, flemàticament, l'encarregat—, per a dormir o per a tirar-vos per la finestra?

•

A propòsit del fill que a França va matar la seva mare cancerosa per tal d'evitar-li el turment d'una agonia inacabable, veiem, en un diari francès, una caricatura en la qual el jutge pregunta a l'acusat:

—Aleshores, vàreu matar la vostra muller a fi d'abreujar els seus sofriments?

—Sí— respon el reu.— La desgraciada tenia, des de feia molt de temps, un ull de poll que la martiritzava horriblement.

•

El nombre de crims a França segueix en augment. Abunden, sobretot, els crims dits passionals, els crims entre marit i muller.

Doncs, bé; aquí teniu una altra caricatura en el mateix diari. Dos infants molt a la moda. Nen i nena. Ell pregunta:

—Vols venir, que jugarem a casar-nos?

I ella respon:

—Oh sí! Però per a això ens farà falta un revòlver.

Modistetes Les paraules més belles que se us han dirigit, us les ha dit en Lluís Capdevila en el seu llibre **Barcelona, cor de Catalunya** Preu: 4 ptes.

E. (Valls). — Els dibuixos aniran aviat.

Agustí. — Ni el dibuix ni l'acudit no passarien.

J. J. — Li'l publicarem, a pesar que no ens plau tant com altres vegades.

Atix. — S'hi veuen bones disposicions, però cal, encara, un xic més d'estudi i de treball.

Ll. R. C. — Molt agrait a les vostres paraules. Com tenim aquest número ple, ho passem a "La Campana", de demà.

Joan Joanet. — Fareu coses bé, però us cal abans perfeccionar el vostre català.

J. C. (Gavà). — No és publicable encara. Perfeccioneu, també vós, el vostre català.

J. B. — Ens plau la vostra sinceritat. Sols amb aquests neguits i aquest auto-anàlisi podeu fer obra bona. Els versos no són pas, ni molt menys, dels més dolents que rebem. Però vós, treballant i estudiant, ho podeu fer millor.

F. C. — No pot anar.

V. R. Ll. — Perdoni la tardança. Però pensi que tenim molt original. No obstant, com tot lo de vostè ens interessa, anirà aviat.

D. C. — Anirà.

J. J. C. (Mataró). — Tenim el número ple: per aquest motiu no pot anar.

A. D. i G. — Defectuós de rima.

Xerraire (Granollers). — No passaria.

B. X. — Anirà.

C. P. R. — No pot anar.

J. V. — No pot anar.

A. D. — Aquesta vegada no ho heu encertat.

E. G. — Ens sembla que vostè pot fer quelcom millor.

J. P. — Us diem el mateix.

M. Ricart. — Practiqueu-vos en el dibuix, que ho fareu bé.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT REVISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". — Om, 8. — Barna.

"El qui té Blenorragia (Purgacions) és perquè vol"

Quan esteu cansats de medicar-vos sense trobar millora, o bé no assoliu un complet guariment de vostra Blenorragia en qualsevol de les seves manifestacions (uretritis, prostatitis, cistitis, artritis, gonocòciques, gonorrea crònica, o «gota militar», etc., etc., de l'home, i (vaginitis, metritis, leucorrea, fluxos, etc., etc.), de la dona; exigiu al vostre farmacèutic els acreditats

Catxets Neisserinos

i obtindreu un ràpid i perfecte guariment de la vostra malaltia, discretament i sense molèsties.

De venda: *Barcelona*, SUAÑA, Escudillers, 8; BELTRAN, Junqueres, 11; *Reus*, SOLER, Llovera, 26 i Centres d'específics

Exposició Internacional de Barcelona

Oberta des de les nou del matí fins les deu de la nit

Els Palaus i Pavellons estaran oberts al públic des de les deu del matí fins les vuit de la nit

PALACIO NACIONAL

Obert tots els dies des de les deu del matí fins a les quatre de la tarda.

Entrada al Palacio Nacional UNA pesseta

POBLE ESPANYOL

Obert tots els dies des de les nou del matí a la una de la matinada. Entrada ordinària, una pesseta. El públic podrà visitar els Diorames i Quixot, conjuntament, per una pesseta. (Els impostos a càrrec del públic).

A tots els espectacles que es celebrin a l'Estadi, Pistes Tennis, Teatre Grec i Piscina, hi haurà servei de coixinets al preu de ptes. 0,50.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

Moltes vegades la felicitat matrimonial depèn d'un petit detall; i aquest poden solventar-lo molt fàcilment llegint aquests llibres

Barón de Holbach

DEL PLACER DE LA FELICIDAD Y DE LA MUERTE

2 ptas.

DEL AMOR CONYUGAL

Los esposos en la vida privada; sus deberes, sus placeres legítimos. 2 ptas.

Dr. Bearson

ETERNA LUNA DE MIEL

Secretos del lecho conyugal. Cartilla higiénica para los recién casados. 2 ptas.

Dr. Köenhly

De la Academia Real de Berlín

NOVÍSIMO ARTE DE AMAR

Volumen de más de 300 páginas, con XVII capítulos, a cuál más interesante, sobre el tema del amor en sus diferentes aspectos . . . . . 3,50 ptas.

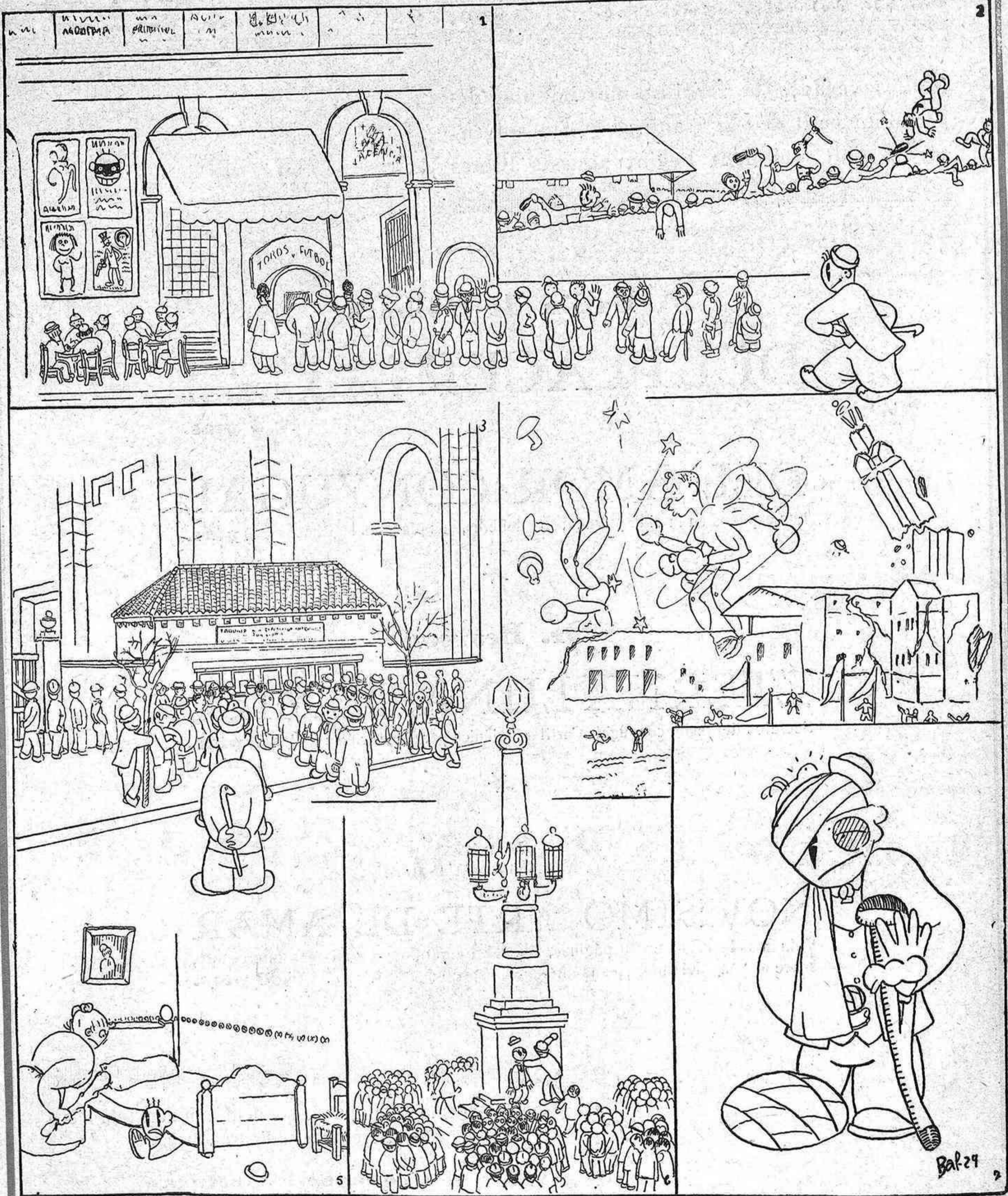

Facilitem catàlegs a qui els sol·liciti, i donem tota mena de referències bibliogràfiques.

Propagar la lectura és preparar espiritualment un poble.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certíficat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes

DIADA D'UN DEPORTISTA

1. Tot just es lleva en Quimet, ja comença a fer el ximplet.
2 Rep unes grans emocions, i a més rep cops de bastons.

3.—Sense dinar i amb «apuros», treu de la butxaca els «duros».
4. Bolets, nates, mastegots i pinyes les rep a l'engròs.
5. — Per acabar de fer el pes, la dona n'hi afegeix més.

6.—A la nit, bastant calent, hi discuteix de valent.
7.—Un cop refredat després, promet no tornar-hi més...

Bal-29